

Csurgó és Környéke

KÖZÉLETI ÉS KULTURÁLIS LAP

XXVI. évfolyam • 10. szám • 2017. október • www.csurgo.hu

csurgoeskornyeke

Csurgó Város ingyenesen megjelenő havilapja

AKTUÁLIS
3. OLDAL

Rózsaszín szalaggal a mell-
rák elleni küzdelemért

INTERJÚ
12. OLDAL

Kató néni szép élete Csurgón

AKTUÁLIS
3. OLDAL

Újra Nyitott Iskola Program

Szomszédoltunk a zsdálai búcsúban

Kedves viszont látogatás-
nak tett eleget a város és a
katolikus plébánia szerve-
zésében a horvátországi
Zsdálába induló közel 50
fős csoport. A Szentlélek
templom júniusi, pünkös-
di búcsújára meghívott
zsdálaiak szintén templo-
muk búcsújára invitáltak a
csurgói híveket.

7. OLDAL

OKTATÁS

Ünnepi istentisz-
telet a Reformá-
ció 500. évfordu-
lója alkalmából

11. OLDAL

AKTUÁLIS

Csurgói diák volt
Söveges Dávid

5. OLDAL

AKTUÁLIS

Amit érdemes
elolvasni

7. OLDAL

ÉLETMÓD

A gyászban
megszakad a szív

14. OLDAL

Házak és lakóik – Széchenyi tér 15.

HELYTÖRTÉNET
9. OLDAL

Véleményért nyeremény!

Igényfelmérő
kérdőív

AKTUÁLIS
4. OLDAL

Plakátok a múltból címmel nyílt kiállítás Csurgó Város Helytörténeti Gyűjteményében

A kiállítást Szabó Sándor Csurgó Város alpolgármestere nyitotta meg

FOTO: SZABÓ BALÁZS

Idén februárban az Ami megmaradhat... című kiállítással indult útnak Csurgó Város Helytörténeti Gyűjteményének azon kezdeményezése, hogy a raktárakban őrzött, ritkán vagy eddig még egyszer sem látott műtárgyakat az időszakos tárlatok keretében

bemutassa. A gyufacímkek, szuvenir babák, viseletek és néprajzi tárgyak után a plakátok kerültek sorra.

A múzeum legalább száz plakát és még ennél is több szóróanyag „otthona”, amelyek eddig nem kerülhettek a közönség

elő. Egyes darabok jelenleg is digitalizálás és dokumentálás alatt állnak. Az eddigi kutatások alapján a legkorábbi 1935-ből való, kézzel írták, és nem tekinthető egészen plakátnak, hiszen grafikai elemeket nem tartalmaz, viszont talán pont ugyan ezért érdekes.

A plakátok története egészen az ókorig vezethető vissza, igaz, akkoriban még nem kereskedelmi célokkal készítették őket. Elterjedésüket a nyomdatechnika fejlődésének köszönhetjük. Stílusukat nem csak a művészet, de a politika is nagyban befolyásolta. A kiállított legrégebbi és legújabb plakát között nyolcvankét esztendő eseményei, emlékei, történelme tekinthető meg, ezzel egyidőben a plakátok stílusbeli változásai is nyomon követhetőek.

A megnyitót 2017. október 4-én 17 órakor Szabó Sándor, Csurgó Város alpolgármestere tartotta. A kiállítás 2017. november 3-ig tekinthető meg a Helytörténeti Gyűjtemény nyitvatartási idejében.

PETLÁNOVICS ESZTER

A Csurgói Helytörténeti Gyűjtemény gazdag raktári anyagából több, mint nyolc évtized plakátjait tárta egy hónapra a közönség elé.

A megélt vagy tanult történelem hiteles dokumentumai a vizuális kommunikáció klasszikus formájaként többségükben mai szemmel nézve is igényes grafikai és nyomdatechnikai eszközökkel készültek.

Zömmel politikai és kulturális plakátok láthatók. A legrégebbi még kézzel írott a Katolikus Népszövetség 1935-

FOTO: SZABÓ BALÁZS

Együtttes Tiszán innen, Dunán túl című 1972-es fellépése, az Országos Csurgói Csokonai Diákszínház Napok gazdag programja, Raksányi Lajos festőművész-rajztanár kiállítása, vagy akár a helyi növénytermesztő gépésztanuló technikus képzés országosan közzétett felhívása.

A kiállítást Szabó Sándor alpolgármester ajánlotta a megnyitó közönsége és a város lakóinak figyelmébe.

HJ

Nyolc évtized plakátjai

FOTO: SZABÓ BALÁZS

ös rendezvényére invitált. Az 1939-i Testvéri kézszerítő a Hősök terén tartott Kalot naggyűlés programját ismerteti.

A világháború utáni koalíciós időszak az újjáépítés, az élet megindulása, az egypártrendszer a kommunista ideológia kizárólagossága jegyében és színében van jelen.

A „Termelj több burgonyát!” felhívás, a jövedelmező liszt-

kenyér csereakció, a vasgyűtés népszerűsítése a gyakran neves grafikusok alkotásai révén ma is megtekintésre méltó, de a későbbi évtizedekben is törekedtek a politikai tartalom tompítása szándékából az érzelmi megragadásra.

A város élénk kulturális életéből ment át napjainkra olyan maradandó emléket és értéket, mint a Magyar Állami Népi

FOTO: SZABÓ BALÁZS

Rózsaszín szalaggal a mellrák elleni küzdelemért

Hányszor halljuk, hogy az egészség a legdrágább kincsünk! De vajon megfelelő lépéseket teszünk-e megőrzése érdekében? Az egészségtudatos életszempélethez a megelőzés, a rendszeres szűrés éppúgy hozzátartozik, mint a táplálkozás, a mozgás és a sport. Mindennek okán ismét közös sétára hívta a Magyar Rákellenes Liga Csurgói Alapszervezete a felelősen gondolkodó embereket. A Séta az életért – Együtt a mellrák ellen elnevezésű programot 25 éve

szervezik meg az országban, és városunk is több éve csatlakozik a mozgalomhoz. A csurgói alapszervezet az október 18.-i sétát megelőzően, az országos liga kezdeményezésére Nagyatádig juttatta el egy rózsaszín szalagon saját üzenetét, ahonnan motorosok indultak a fővárosba. A már jól ismert rózsaszín szalag 1993-tól a mellrák elleni harc jelképe. A motorosokat Budapesten a Kék Golyó utcai Onkológiai Intézetben várták, majd rendőri felvezetéssel vitték körbe Budapesten

az üzeneteket. Az idei rózsaszín szalagos séta vezérmondata: „(A)mit tehetünk, (a)mit tehetek a rák ellen”. A csurgói rendezvényt megtisztelte jelenlétével a Magyar Rákellenes liga elnöke, Rozványi Balázs is, aki köszöntőjében elmondta, hogy kampány fő célja, minél szélesebb körben tájékoztatni a nőket erről a betegségről, valamint tudatosítsa, az önvizsgálat, évenkénti szűrővizsgálat, mammográfiai vizsgálat fontosságát a betegség korai felismerésében. A résztvevők ezután rózsaszín szalagokkal és lufikkal indultak el a városközpontba, figyelemfelhívó sétájukra. A séta egyik állomása, az Egészségügyi Centrum volt, ahol Hadi Róbert a betegségek lelki okaira hívta fel a figyelmet. Ezt követően közel 120 lufi pukkant egyszerre, szimbolikusan elengedve a betegsé-

geket. Visszatérve a Csonkai Községi Házba a program Szalai Józsefné önkormányzati képviselő beszédével folytatódott, majd az Allegria gyerekcsoport tánca után a Kolping Nagyváthy János Gimnázium Szakgimnázium és Szakközépiskola diákjainak műsorát láthatta a közönség. Ezt követően Horváth Péterné énekét hallgathatták meg a résztvevők. A kutatásoknak és a mellrák ellenes figyelemfelhívó kampányoknak köszönhetően a mellrák gyógyulás esélyei sokkal jobbak, mint egy évtizeddel ezelőtt, mivel nagyobb a korai felismerés aránya, mely a gyógyulási esélyeket jelentősen javítja. Sajnos még így is évente 4-7000 új beteget diagnosztizálnak Magyarországon. A rendezvény kötetlen beszélgetéssel és a résztvevők megvendégeléssel zárult. BV

Újra megnyitotta kapuit a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola

Újra Nyitott Iskola Program

A tavalyi év sikerein felbuzdulva újra megnyitotta kapuit a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola. A lelkes tanári gárdá-

nak köszönhetően idén már második programjával kedveskedett alsós tanulóinak és jövővéndőbeli diákjainak a Nyitott

Iskola Program. A fergeteges hangulatú, boszorkányos Halloween Partin – köszönhetően az intézmény kiváló kommunikációs felületeinek - közel száz gyerek és szülő vett részt. Az „alkalomhoz öltözött” gyerekeket és pedagógusokat elvarázsolta a Halloween világa. A legbátrabbak 7 próbát kellett teljesíteniük, melyek között – a pedagógusok kreativitásának köszönhetően – volt tökdobálás, bátorságpróba a sötétben, szellemírtás, szabadulószoza, stickies keresés, pókhálón való átjutás. Mind-mind nagy kihí-

vást jelentett és természetesen nagy izgalmakat és örömet okozott a résztvevőknek. A Nyitott Iskola Programsorozatával az iskola, azon kívül, hogy kulturált szórakozási lehetőséget biztosít diákjainak, célul tűzte ki a jövővéndőbeli első osztályosok és szüleik érdeklődésének felkeltését intézményük iránt. A program évente 7-8 alkalommal zajlik, előre meghatározott időpontokban, amiről az iskola közösségi portálján (facebook), illetve plakátokon ad tájékoztatást. BV

Véleményért nyeremény!

Töltse ki a mellékelt kérdőívet, küldje vissza és nyerjen értékes ajándékokat!

Tisztelt Lakosság!

Csurgó Város Önkormányzata szeretné felmérni Csurgó, illetve a kistérség lakosságának igényeit, szükségleteit a városimázs, életszínvonal javításának érdekében! Mindenki véleményére számítunk! A kérdések megválaszolásával Önök segítik az Önkormányzat munkáját abban, hogy jobban megismerhessük a korosztály szerinti igényeket, elvárásokat, kéréseket, melyeknek a válaszok alapján igyekszünk eleget tenni.

Tisztelettel kérjük, hogy a kérdőív kitöltésével segítse munkánkat!

A kitöltők között 3 értékes nyereményt – táblagépet, okosórát,

gyümölcsprést - sorsolunk ki, melyek ünnepélyes keretek között kerülnek átadásra! Ehhez kérjük, hogy nevüket és elérhetőségüket tüntessék fel a kérdőíven! A kitöltés lehetséges anonim módon is, azonban abban az esetben nyereménysorsoláson nem vesz részt.

A kérdőívek visszajuttatásának/kitöltésének határideje: 2017. november 30.

A kérdőívek nyomtatott formában 4 fő gyűjtőponton elérhetők: Csokonai Községi Ház, Egészségház, Önkormányzati porta, Városi Könyvtár (A kitöltött kérdőíveket ezen helyszínek valamelyikén adhatja le.)

Online formában az alábbi linken,

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScOUeMzPY-BQQQ1naNozO_gmR-1ySq-bEO-oQIGQKkLmFyeYBJw/view-form

továbbá az alábbi qr kód beolvasásával:

További információ az alábbi elérhetőségen:

Pókos Patrícia Laura

városmarketing, turizmus.csurgo@gmail.com

Sajtóközlemény

A Magyarország-Horvátország Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében megvalósuló

Horvát-Magyar Képzési Együttműködés

(Croatia-Hungary Educational Cooperation – HUHR/1601/4.1.2/0022) című projekt nyitórendezvényéről

A Magyarország-Horvátország Határon Átnyúló Együttműködési Program 2014-2020 keretében a Horvát-Magyar Képzési Együttműködési projekt 236 963,45 euró támogatásban részesült.

A 2017 szeptemberében indult projekt Vezető Kedvezményezettje a csurgói Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium, további kedvezményezettjei a nagybajomi Pálóczi Horváth Ádám Református Alapfokú Művészeti Iskola, a kaproncai "Fran Galovic" Gimnázium és a Kapronca-Körös megyei Regionális Fejlesztési Ügynökség (PORA).

A projekt a határmenti régió három iskolájában tanuló diákok közös környezeti és kulturális értékeinek tudatosításához járul hozzá, közös tánc- és zeneművészeti, tudományos és sport tevékenységek megvalósításával. A projektben szereplő tevékenységek elősegítik a hosszú távú határon átnyúló oktatási együttműködést a résztvevő intézmények között, valamint a diákok érdeklődésé-

nek felkeltését egymás országának hagyományos értékei és a helyi kulturális ismeretek iránt.

A projekt nyitórendezvénye a Csokonai Községi Házban került megrendezésre 2017. október 13-án, mintegy 200 érdeklődő felnőtt és diák részvételével. Az érdeklődők meghallgathatták Ratomir Ljubić, Kapronca-Körös megye alispánjának, Füstös János, Csurgó város polgármesterének és Vjekoslav Robotić, a kaproncai Fran Galovic Gimnázium igazgatójának köszöntőjét. Ezt követően Fejér István, a CSVMRG Igazgatótanács Elnöke röviden ismertette a projekt előkészítésének főbb momentumait. A programot a projektben részt vevő iskolák diákjainak előadásai színesítették. A házigazda Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium 2. és a 3. osztályos tanulói gyönyörű népviseletben táncoltak, énekeltek, mondókáztak, kiszámolóztak. A horvát és a nagybajomi iskola tanulói modern zenei feldolgozásokra standard táncokat adtak elő. A rendezvényen Tálos András, a Magyarország-Horvátország Határon Átnyúló Együttműködési Program Közös Titkárságának programmenedzsere ünnepélyes keretek között átadta a projekt támogatási szerződését Füstösné Ábrahám Judit, a Vezető Kedvezményezett intézményvezetője részére.

Csurgói diák volt Söveges Dávid

Ha nem emlékezett volna meg az Új Ember című katolikus hetilap szeptember 24-i száma Söveges Dávid bencés szerzetes tanárról, gimnáziumi igazgatóról, mi is átsiklottunk volna a csurgói református gimnázium diákja születésének századik évfordulóján. Így is jócskán túl léptünk a február 25-i születésnapon.

Ősei a XVIII. századból települtek le Németországból. Édesapja a Tolna megyei Földespusztán volt intéző. Ő és két fiútestvére itt született. Öccse, Söveges Aladár szintén bencés lett. Hároméves korában a szülei a bakonyi Pénzeskút faluba költöztek. Innen került a csurgói református gimnáziumba, amelyet jó iskolának tartott, és ahol jól is érezte magát Fennmaradt füzetei elárulják irodalmi érdeklődését, már ekkor, tizenöt-tizenhat éves korában sok versrészletet, idézetet írt füzetébe. 1932. június 15-éről található az első bejegyzése: „Naplót írok. Írok pedig azért, hogy némely elmúlt dolgokra ével múlva szépen visszaemlékezsek, és azért, hogy azokat a gondolataimat, amelyeket érdemesnek tartok, leírhaszam. Ezt egészen magamnak írom, s bátrabban is írok, ha más nem olvassa azt.”

Már ebben a naplóban előcsilán érzékeny, vallásos lelkülete. Hittanára Longauer Imre, a Jézus Szíve templom építője volt, akire dicsérőleg emlékezik vissza. Mégis, lelki fejlődésében édesanyjától kapott legtöbbet.

1935-ben kitüntetéses érettségije után felvették a bencés rendbe. Hogy a német nyelvben tökéletesítse magát, főapátja kiküldte a svájci Fribourgba, ahol egy bencés kollégiumban lakott. 1941. június 22-én szentelte pappá Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás. Gyakorló évet töltött Budapesten, majd a győrszentiváni bencés plébánián kapott hitoktatói és kápláni beosztást. 1944-ben Pápara került tanárnak. De félév múlva már főiskolai tanár volt Pannonhalmán. Nagy lelkesedéssel és szaktudással magyar irodalmat tanított. 1945-ben az újraindult gimnáziumban és a főiskolán tanított az iskolák államosításáig, 1948-ig. 1948-50 között a szerzetesrendek feloszlásáig Tiszaújfalun a bencés nővérek lelki gondozója volt. 1950 nyarán a rezsim megállapodást kötött a magyar Püspöki Karral, és visszaadott 8 egyházi középiskolát, köztük Pannonhalmát is. Visszajött az iskolához, 7 évig tanárként működött, prefektus,

2 évig igazgató volt, 1963-74 közt ismét tanár. 1956-ban igazgató volt. Vezetése alatt a nehéz időkben egyetlen napig sem szünetelt a tanítás. Helytállásának következményeként 1957-ben brutálisan összeverték, majd két év börtönbüntetésre ítélték a fiatalság féltetajékoztatásáért és forradalmi írások terjesztéséért elhurcolták, súlyosan bántalmazták, 2 év börtönrre ítélték.

E sorok írójaként 1976. január 14-én levélben fordultam hozzá az apátsági könyvtárban őrzött egy magyar nyelvű Puskin-fordítás kézírata ügyében. Őt átadta a levelemet rendtársának, Dr. Korzenszky Richárdnak, akitől kimerítő választ kaptam.

Pannonhalmán halt meg 1996. január 21-én. Születésének századik évfordulójáról a Bencés Diákszövetség Budapesti Szervezetének rendezvényén szeptember 9-én emlékeztek meg Budapesten a Pázmány Péter Katolikus Egyetem dísztermében. Szikora József, a Katolikus Rádió főszerkesztője itt mutatta be Szalai Béla könyvét, a Söveges Dávid emlékkönyvet.

HJ

Konferencia a Belső-somogyi egyházmegye emlékezetéről

FOTÓ: SZABÓBALÁZS

A Belső-somogyi egyházmegye emlékezete címmel tartott konferenciát a Csurgói Baksay Sándor Alapítvány október 26-án a Csonkai Vitéz Mihály Református Gimnázium dísztermében.

Az esemény Nagy Csaba esperes kezdő áhítatát követően Szászfalvi László országgyűlési képviselő köszöntőjével folytatódott. Ezt köve-

tően Szabó Sándor kuratóriumi elnök, a konferencia egyik előadójának, Szépné Czippán Anett somogyudvarhelyi lelkipásztornak "A Belső-somogyi Református Egyházmegye 1922-1952 közötti története" című könyvét ajánlotta a résztvevők figyelmébe.

Az esemény másik előadója Füstösné Ábrahám Judit gimnáziumi igazgató volt, aki Belső-Somogy első oskolója a XXI. század elején címmel, előadásában a református iskola jelenlegi helyzetét mutatta be.

A konferencia állófogadással zárult.

FM

REFORMÁCIÓ 500
EMLÉKBIZOTTSÁG500
reformáció

Az aranszörű bárány aranyat érő meséje

Szép ajándékot, vittek a Csurgói Napsugár Szociális Intézmény fiataljai a Mókuskert, Mesevár és a Hétszínvirág óvodák kis csemetéi számára. Az aranszörű bárány című mesejátékot adták elő, nagy bátorsággal, önbizalommal és szívet-lelket melegengető tenni akarással.

Ugyan az óvodás gyermekek számára nem mindennapi látvány a szemmel látható fogatékosság, de kellő felkészítéssel, a másság elfogadására való nyitottsággal tátott szájjal nézték végig a mesejátékot.

Vassné Huszics Bernadett, a Napsugár Intézmény vezetőjének elmondása szerint a fiatalok lelkesen készültek a mese bemutatására. Egy alkalommal próbáltak is az óvodában, hogy növeljék a fiatalok biztonságérzetét, az ellátottak megismerjék az addig számukra idegen helyszínt.

Óvodai szerepléseikkel fő céljuk az örömszerzés, a kapcsolatteremtés, a mesei élmény nyújtása mellett az is, hogy közelebb kerüljenek az ellátottak az óvodás korosztályhoz. Ugyanis már aktív kapcsolataik vannak a város egyéb szervezeteivel, az iskolákkal is, de az óvodásokkal eddig még nem voltak személyes találkozásai.

Az óvoda pedagógusai nyitottan és örömmel fogadták a közös együttlét lehetőségét. Az intézmény másságot elfogadó, megértő és segítő szellemű nevelési programjához jól illeszkedett a sérült fiatalok mesejáték előadása, melyet a kisgyermek ámuló érdeklődése kísért, majd lelkes, köszönő tapsa zárt le.

Vargáné Hegedűs Magdolna

Idősek Világnap- jára emlékeztek

Az ENSZ Közgyűlése 1991-ben nyilvánította október 1-jét idősek világnapjává. Ez alkalmából a Csurgói Városi Szociális Intézmény megemlékező ünnepséget tartott. Füstös János Csurgó város polgármesterének köszöntőjét követően Szászfalvi László országgyűlési képviselő mondott ünnepi beszédet. A rendezvény ezt követően a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola tanulóinak műsorával, valamint Decsi Richárd fellépésével folytatódott. FM

25. tisztelgés a csurgói aradi vértanúk emlékműve előtt

1992-ben a gimnázium alapításának 200. évfordulós évében adományozta Csurgói Máté Lajos grafikus- festőművész szülővárosának Tóth Endre erdélyi szobrász alkotását, az aradi vértanúkat ábrázoló bronz domborművét. Azóta a gimnázium előparkjában felállított obeliszk az emlékezések, koszorúzások, gyertyagyújtások kegyeleti helyszíne lett. Október 6-án a nemzeti gyásznapon Vargáné Hegedűs Magdolna önkormányzati képviselő méltatta a magyar szabadság mártírjainak áldozatvállalását, és a II. Rákóczi Ferenc Iskola tanuló adtak ünnepi műsort. HJ

Idén 20 éves a gyermekvédelem Csurgón

Csurgó város önkormányzata 1996-ban, a 130/1996. /XI. 28./ számú határozatával döntött a családsegítő szolgálat létrehozásáról. Városunkban már ezt megelőzően is létezett szociális ellátás. Az ellátás a Városi Egészségügyi és Szociális Gondozási Intézmények szervezeti keretén belül, Kisné Madács Ilona vezetésével működött, de az 1997. évi XXXI. „A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról” szóló törvény hatására idén húsz éve - 1997. október 1-jén - jött létre a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, mint önálló intézmény. Akkor a Csurgó Kistérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatot a kistérség önkormányzatai közösen működtették. A szolgálat ellátási területei kezdetben Bolhás, Csurgónagymarton, Gyékényes, Inke, Őrtilos, Somogyicsicsó, Somogyudvarhely, Szentá, Zákány, Berzence települések voltak. 1999. május 1-vel Bélavár, Porrog, Porrogszentkirály, Porrogszentpál, Somogybükkösd települések csatlakozásával bővült. Az intézmény vezetője Dr. Porkolábné Lajosné lett.

2002. január 1-jén Berzence nagyközség kivált a társulásból, majd 2002. december 31-től Inke is a társulásból történő kilépésről döntött.

Az intézmény feladatköre, mely kezdetben a családsegítés és a gyermekjóléti szolgál-

tatás volt, 2002 októberében a helyettes szülői hálózat működtetésével is kibővült.

2005. február 15-től az intézmény fenntartója önállóan a Csurgó Többcélú Kistérségi Társulás lett, Csurgó székhellyel. A társulás tagjai - ami azóta sem változott - a kistérség 18 települése, Csurgó (gesztor), Csurgónagymarton, Somogyicsicsó, Szentá, Berzence, Somogyudvarhely, Gyékényes, Zákány, Zákányfalu, Őrtilos, Porrogszentkirály, Porrog, Porrogszentpál, Somogybükkösd, Iharos, Iharosberény, Pogányszentpéter, Inke. Tehát valamennyi, a társulásban részt vevő településre kiterjed a szolgálat tevékenysége: család- és gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermekek átmeneti gondozását biztosító helyettes szülői hálózat működtetése, illetve a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás 10 település vonatkozásában biztosított. A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat szociális alapszolgáltatásokat nyújtó szociális szolgáltató, mely a családsegítés keretében a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése céljából nyújt általános és speciális szolgáltatásokat. Az intézmény,

ezen speciális szolgáltatások biztosításával hozzájárul a gyermek testi, érzelmi, értelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez, valamint a kiemelt gyermek családjába való visszahelyezéséhez. A klienseik számára biztosítanak pszichológusi illetve jogi szolgáltatásokat. A szolgáltatások igénybevétele önkéntes és térítésmentes. Az intézmény vezetője 2011 novemberétől Buzásné Mester Bernadett. Szakemberei családsegítői, esetmenedzseri, tanácsadói feladatokat látnak el, ellátásokat közvetítenek, és szervezési tevékenységet végeznek. Működését 2014 óta egy társaság is segíti. Ennek köszönhetően nyílt lehetőség pályázatok benyújtására, melyek közül számos nyertes pályázat segítette térségünk rászorulóit, megvalósulhattak a szolgálat segítő programjai (Családi hétfvégek, Karácsonyi ünnepélyek, Gyereknapiok, Erzsébet táborok). A szolgálat állandó tevékenysége mellett adománygyűjtéssel és adományozással is foglalkozik, illetve évek óta szervezi meg, az immár hagyománynak tekinthető jótékonysági batyus bálját. BV

Szomszédoltunk a zsdálai búcsúban

Kedves viszont látogatásnak tett eleget a város és a katolikus plébánia szervezésében a horvátországi Zsdálába induló közel 50 fős csoport. A Szentlélek templom júniusi, pünkösdi búcsújára meghívott zsdálaiak szintén templomuk búcsújára invitálták a csurgói híveket.

A templom búcsúja, vagyis a templom ünnepe, annak a szentnek a napja, akinek tiszteletére a templomot felszentelték. A Spanyolországban született Avilai Nagy Szent Teréz (1515-1582) védőszentnek ajánlott zsdálai Szentháromság Plébánia templom október 15-én, Teréz napján ünnepelte a templom búcsúját.

Zsdála, falu Kapronca-Körös megyében, Kaproncától 25km-re keletre, a Dráva bal partján, amely közigazgatásilag Golához tartozik. A határhoz közel, a Zsdála-patak mellett a magyar határon fekszik Somogyudvarhelytől légvonalban néhány kilométerre. A valaha teljesen magyar nyelvű településen a lakosságot tekintve szinte mindenki beszél, de legalábbis ért magyarul.

A kedves fogadtatás utáni ünnepi szent misét Nikola Benko zsdálai és Göndics János csurgói plébánosok közösen, magyar és horvát nyelven celebrálták, melyet a horvátországi magyar és horvát, valamint a magyarországi horvát és magyar testvérekért ajánlottak fel.

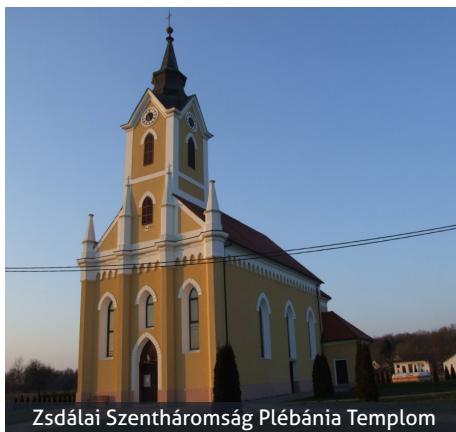
A gyönyörűen karbantartott templomban a magyar híveknek felemelő érzés volt a Zsdálai Kultúr Egyesület énekkarának főként magyar nyelvű, egyházi énekeit hallgatni.

A szent mise után a szomszédos kultúrotthon szépen megterített asztalainál

A horvát és magyar plébánosok közösen mutatják be a szent misét

házi pálinkával, vadpörkölttel és házi süteményekkel kínálták a betérőket. Az étkezés végén került felszolgálásra a csurgóiak több, mint 50 szeletes tortája, melyet a Szentlélek templom ostyaképe díszített.

Zsdálai Szentháromság Plébánia Templom

Az ebédet a kultúr egyesület tambura és ének karának főként magyar népdalokból álló előadás tette még élvezetesebbé.

Zsuzsa Zabjan tanárnő, az egyesület vezetője elmondta, hogy a falu lakóiból álló lelkes csapat tagjai nem csak ének és zene, de tánctudásukkal is számtalan helyen fellépnek. Országszerte, de a határokon túl is sok meghívásnak tesznek eleget.

A finom ebéd végeztével Dr. Stjepan Milinkovic, gólai polgármester megköszönte a magyarok részvételét a búcsújuk ünnepén, és biztosította a vendégeket barátságukról, és a további kapcsolatépítésekre való nyitottságukról.

Szabó Sándor csurgói alpolgármester köszönetét fejezte ki a meghívásért és a vendéglátásért. Beszédében kiemelte, hogy mindannyian Isten bárányai vagyunk, egy nyájba tartozunk. A jövőben is az azonos értékeink mentén fontos haladnunk, és együttesen, közös erővel kell tovább építeni a népeink közötti találkozásokat.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Amit érdemes elolvasni

Hiába fogadkozik e sorok írója, hogy nem könyvajánlót ír, hiszen ezekből van éppen elég, szándéka mégiscsak az, hogy kézbe vegyék, forgassák, és vegyék hasznát annak, amit olvasnak. Nem hiszek a csodaszerekben, de az első oldalak egyikén egy egykori páciens vallomása mindenkit, egészségest, beteget megragad: „Magam 12 évig szenvedtem súlyos gerincbántalmaktól, majd a kiváló terápia jótékony hatására, 10 nap alatt szinte újjászülettem.”

Jó a pedagógusnak. A tanítvány mindig hálás. Szép Erika gyógytornászhoz fordultam, nem csodaszerért, de tudjam, mit sza-

bad, és mit nem. Ő azonnal megküldte két hévízi munkatársa, Varga Terézia és Pap Viola: Gerincvédelem a mindennapokban című könyvét. Miután kétszer is végigolvastam – ilyen is ritkán van – mivel megadták elérhetőségüket, Pap Violához fordultam. Ő válaszolt, és tanácsokkal szolgált.

Írni mégsem írtam volna, ha a Történelmi Park nem hívja meg őket szeptember 25-ére, egy személyes találkozóra és beszélgetésre. Csurgó Óvárosa egy nagyszerű létesítménnyel gazdagodott. A major évtizedek után ismét kinyitotta kapuit. HJ

MGYFT
A Magyar Gyógytornász-
Fizioterapeuták
Társaságának ajánlásával

Varga Terézia - Pap Viola

GERINCVÉDELEM A MINDENNAPOKBAN

SpringMed Élelmód Könyvek®

Nemesek Ligete került kialakításra az iharosi kastélyparkban

Ugron Ákos helyettes államtitkár, Papp János erdész és a nemes Ferenczy család képviselőjének közös faültetése

IHAROS I Nem mindennapi eseményre készült október 28-án az alig 500 lakosú szomszédos kisközség Iharos, a báró Inkey család egykori kastélyának parkjában, a magyar nemesség és arisztokrácia emlékére történő faültetések elindításával.

Horváth Győző Iharos község polgármestere a köszöntőjében elmondta, hogy

család egykori kiskastélya és kastélyparkja méltó helyszíne az emlékezésnek, a faültetésnek és a nemesi családnevek további életetésének és megőrzésének.

Riedel Loránd Rudolf, a Magyar Történelmi Családok Egyesületének elnöke elmondta, hogy nagy megtiszteltetés számukra, hogy itt lehetnek. A magyar nemességet az el-

Riedel Loránd elnök, Horváth Győző polgármester, Szászfalvi László országgyűlési képviselő és Balogh András települési képviselő szemléje a kastélyparkban

a mai nap az összefogás, az együtt gondolkodás és az értékteremtés nagyszerű példája. Mikor is a Magyar Történelmi Családok Egyesülete, a SEFAG Zrt. Iharosi Erdészete, és Iharos Község Önkormányzata közösen fogják létrehozni az újonnan kialakított és elnevezett Nemesek Ligetét, melyben 36 fa elültetésével 36 magyar nemesi család tiszteletére fognak táblát állítani és fát ültetni.

Továbbá kiemelte, hogy a báró Inkey

múlt évtizedekben ért megaláztatások után jó érzés számukra, hogy újra átérezhetik a megbecsülés és a tisztelet pillanatait.

Egyesületük, mely 1995-ben alakult, működésének fő célja, a magyarországi történelmi családok összefogása, hagyományainak, szellemi hagyatékainak, keresztény szellemiségének ápolása, és jelenkori érdekeinek védelme, és ezeknek a jövőbe való átvitele.

A faültetéshez kapcsolódóan beszédében utalt az emberek és a fák különleges kapcsolatára, a bibliai első almafára és a magyar mondavilág égiséig érő fájára is.

Szászfalvi László, a térség országgyűlési képviselője ünnepi köszöntőjében kiemelte, hogy oly történelmi pillanatban vagyunk, amelyben az emlékezet megnyeri a csatáját, amikor az egyéni és közös emlékezés diadalmaskodhat a gyilkolással és a pusztítással szemben. Van mit jóvátenni még mindig, hiszen az elmúlt időszakban, 1948 után rombolás és leépítés folyt a Kárpát medencében és Magyarországon is. Pusztultak a kastélyok, és velük a nemesi értékek is.

Majd így folytatta: Emlékezz, és soha ne felejtse a múltadat, és próbáld mindezt tovább adni! Ez volt a nemesek kötelezettsége, és ezt a magyar történelmi családok be is bizonyították azzal, hogy a magyar nemzet életét, jövőjét segítették és szolgálták a nagyobb vagyonukkal, tudással és tehetségükkel is.

A köszöntőket követő színes ünnepi műsorban változatos előadásokkal, verssel, tánccal, bemutatókkal léptek fel a helyi és környékbeli civil szervezetek és csoportok.

A Nemesek Ligetének fateremtését Ugron Ákos, a földművelésügyi minisztérium helyettes államtitkára indította el, az ember és a fa összekapcsolásának gondolatával: „Gyökerei a földből táplálkoznak, akár csak mi, ágai pedig az ég, az Isten felé törnek – akár csak mi.”

Füsi Balázs, a SEFAG Zrt. Iharosi Erdészete igazgatója az Inkeyek és Metzl Kamill urasági erdész, a környéken máig értékteremtő fateremtő és parképítő munkásságát méltatta.

Ezt követően különböző csoportokban 36 fa került elültetésre a nemesi családok képviselői, az iharosi erdészeti erdészei és a rendezvény résztvevőinek segítségével.

A közös ebéd után a Horváth Győző polgármester kalauzolásával a falu nevezetességeit tekintették meg a vendégek. A vadaskert, a báró Inkey család adakozásait máig őrző katolikus templomot és Inkey kriptát, a faluházat és a kiállító termet, valamint a temetői templomromokat és báró Eötvös Józsefné síremlékét is.

A nemesi családok képviselői hálás köszönettel és meghatóan vettek búcsút a falutól, és a neveiket, emléküket őrző és megtartó Nemesek Ligetétől.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Házak és lakóik – Széchenyi tér 15. Ügyvédi iroda a múltban és a jelenben

1898-ban Csurgón, a Széchenyi téren mindössze egyetlen nagyobb középület, az 1893-ban épült Korona, és a mellette lévő, 1895-ben épület emeletes lakóház állt. A téren körben még csak kisebb, egyszerűbb polgárházak sorakoztak, általában 2-3 szobával. Ezért is kísérte nagy érdeklődés Dr. Nagy Sándor ügyvéd egyedülálló építészeti kivitelezéseket mutató családi házána építését.

A mai Széchenyi tér 15. szám alatti ingatlan, és az egész Baksay utcai területnek telkeit Jünker Gusztáv zsidó téglagyáros még az 1800-as évek elején vásárolta meg gróf Festetics Györgytől, befektetési szándékkal. Miután Csurgó belterületi telkei elfogytak, 1896-ban kezdték el felparcellázni a Széchenyi tér sarkát és a mai Baksay utca területét a leendő építkezők számára. Dr. Nagy Sándor, ügyvéd a kimérések után, 1897-ben vásárolt meg a nagy saroktelket.

Dr. Nagy Sándor 1861. március 15-én született Csurgón. Tanulmányait református iskolákban, Csurgón és Debrecenben végezte, aztán Csurgón, nyitott jól menő ügyvédi irodát. Aktívan sportolt, vívott, zongorázott, és tagja volt minden énekes dalárdának is.

1893. október 15-től lett elődünk, a „Csurgó és Vidéke”, Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap felelős szerkesztője, mely funkcióját közel 10 évig töltötte be. A város polgári, szellemi életének

egyik mozgatórugója volt. Közeli rokoni kapcsolatokat ápolta az iharosberényi Dr. Erőss családdal. A leírások szerint közvetlen, tette kész, a kulturális élet jó szervezője és elismert ügyvéd volt.

A Széchenyi téri nagy saroktelek megvásárlása után tervezte meg a Széchenyi teret és a Baksay utcát is egyaránt ékesítő nagy polgári lakóházát. Építési kérelmében erről így olvashatunk:

„Csurgón, a Széchenyi téren, özv. Plachner Nándorné háza melletti üres belsőségen, amely a Jünker Gusztáv által nyitott új utca mentén, az utca teljes hosszúságában fekszik, az alant csatolt tervrajz szerint há-

Dr. Nagy Sándor lakóháza az 1900-as évek elején

zat óhajtok építeni. Az építendő ház 45 cm vastagságú téglalap, illetve kör falazatra téglából épül, cserép tetőre.” (MNL Somogy Megyei Levéltárának iratanyagából.)

A benyújtott kiegészítő rajz szerint a Széchenyi téri homlokzat 17 méter 65 cm-re, míg az egykori Posta, ma Baksay utcai homlokzat 28 méter 10 cm hosszúra lett tervezve. Belső terében a lakóház hosz-

szan elnyúló folyósokat, 7 szobát, konyhát, pincét és árnyékszéket foglalt magába. Az udvaron ezen kívül kialakításra került egy 10×3 méter széles melléképület is, mely mosókonyhából, fűskamrából és kocsiszínből állt.

Az eredeti Széchenyi térről nyíló, maigépségekben megmaradt díszes bejárati ajtótól jobbra nyílt az ügyvéd úr dolgozó szobája, ahol az ügyfeleket fogadta, majd ezután következtek az étkező, nappali és hálószobák.

Ügyvédi irodájában csupa jó szándékból, hosszú éveken át, szinte csak névleg alkalmazta és fizette Csurgó utolsó, 1848-as szabadságharcos honvédét, Pinterics Mihályt. A március 15-i születésnapjára büszkén rímelően, minden írásából nagy fokú történelem ismeret, hazaszeretet, és lokálpatriotizmus áradt.

Atléta termetű, sportos testét életének 42. évében gyilkos kór támadta meg. Temetése 1902. július 29-én Csurgó lakosságának nagy részvéte mellett ment végbe. A központi temetőben magas márvány obeliszk jelezte a sírját, melynek az idők folyamán nyoma veszett.

Dr. Nagy Sándor gyermektelenül hunyt el. Házát özvegye, dr. Nagy Sándorné Bósz Ilona örökölte. Ügyvédi irodáját mostoha leányának férje, Dr. Poór Ernő vitte tovább, majd 1908-ban adták el a berendezett irodát és lakást is Dr. Csillag Dezső, királyi járásbírónak. Özvegye a ház eladása után el is költözött Aradra, ahol férjhez ment, az ottani gyermekmenhely igazgató főorvosához, Dr. Leitner Ernőhöz.

Hosszú évekig Dr. Csillag Dezső, járásbírósi albíró, majd annak özvegye élt a házban, egészen a zsidó vagyonok államosításáig. Az államosítás után közszéki tanács, ipari szövetkezet, kínai üzlet, fagyaltató, használt cikk bolt is működött az épületben.

A jó alapanyagoknak és a masszív építésnek köszönhetően a maigé impozáns épület csak kevés változtatással, szinte eredeti formájában élte túl az elmúlt majdné 120 évet.

A történelmi véletlenek úgy hozták, hogy az egykori lakóház és ügyvédi iroda gondos gazdára találva, napjainkban is egy ügyvédi irodának ad otthont.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

A Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium hírei

2017. szeptember 27.

Látogatás az Idősek Klubjában

Az ötödik és hatodik osztályos diákjaink vendégségben jártak a Csurgói Városi Szociális Intézményben, az Idősek Klubjában. Az intézmény dolgozói, az ott lévő idősek nagyon nagy szeretettel fogadtak bennünket. Már érkezésünkkor finom pogácsával kínáltak minket. Az intézmény vezetője, Zabundia Szilvia bemutatta nekünk a közösség működését, szerepét az idős emberek életében. Felhívta a gyerekek figyelmét, hogy milyen fontos dolog napjainkban is az idős emberekkel való törődés, az odafigyelés, a tisztelet. Mi magunk is segédkeztünk az idősek napi meghívók ragasztásában, elkészítésében. A gyerekeknek lehetősége volt saját készítésű köszöntő képeslapot barkácsolni a nagyszülei számára.

Köszönjük a szíves vendéglátást, a szép délutánt!

Telkes Zsoltné tanárnő beszámolója.

Szép eredmények a rajzpályázaton

A Csurgói Városi Szociális Intézmény által kiírt rajzpályázaton tanulóink szép sikereket értek el. Gratulálunk! A díjátadóra az Idősek Napja alkalmából került sor 2017. október 5-én a Közösségi Házban.

Szép rajzaikkal mi is köszöntjük az IDŐSEKET: NAGYSZÜLEINKET, DÉDSZÜLEINKET!

2017. október 9.

Kulturális kirándulás az Ormánságban a Baksay Alapítvány támogatásával

A reformáció kezdetének 500-adik évében lehetőségünk volt a Baksay Alapítvány támogatásával régi, festett, fakazettás ormánsági református templomok megtekintésére. Az úticélunk szerint Kórós, Adorján, Szaporca, Kovácshida református templomának megtekintése volt.

Október 9-én indultunk a gimnázium 10. B és a 11. A osztályával kirándulni, és a tőlünk nagyjából 2 óra távolságra lévő Kórós temploma volt az első megálló. A templom a helyiek kis büszkesége. A helyreállított és szépen rendbe rakott templomba 250 Ft/ fő belépőjegyért léphettünk be. Az 1793-ban épült kis fehér templomon és

környezetén látszik, hogy rendben tartják. Szépen gondozott kert, kövezett sétány, új tájékoztató tábla. Mindjárt az elején érdemes tisztázni, hogy ezek a református templomok valóban különlegesek. A puritán elveket valló egyház ugyanis nagyon sok helyen száműzte a festett képeket, a legtöbb református templomban csupán fehérre meszelt falakat találunk. Viszont az Ormánságban valamilyen oknál fogva a képi díszítés mégis visszatérhetett a falak közé. A fából ácsolt mennyezetben, a padok oldalán, vagy éppen a prédikálószékeken gyakran találunk a 18. századból ránk maradt, kézzel festett népi motívumokat. A kórósi templom festett famennyezetével olyan magyar népművészetet mutat be, amelyre az Ormánságon kívül a Felső-Tisza vidékén, Kaposvár környéki Szennán és Erdélyben van csak példa.

Ezután a Kóróstól pár km-re lévő Adorján kis református templomába tértünk be. A főút mellett álló kis fehér templom, a kórósihoz hasonlóan szépen rendbe volt rakva. A belső tere – bár nem olyan díszes, mint a kórósi – ugyancsak figyelemre méltó népi motívumokkal, szép festett mennyezeti kazettákkal van díszítve.

Következő megálló Szaporca volt, de itt a református templomot zárva találtuk és nem volt tájékoztatás arról, hogy kitől lehet a kulcsot elkérni, ezért csak kívülről tekintettük meg és inkább a következő faluba Kovácshidára indultunk. Itt szerencsénk volt, mert a templom nyitva volt és így gond nélkül megtekinthettük a templom belsejét is. Ez a templom is beilleszkedik az eddig látott templomok sorába, a szép festett belső díszítése révén. Kovácshidán is jó állapotban maradtak meg ezek a festett kazetták és a karzatok. Az 1833-ban, klasszicista stílusban épített templom festett remekművei egy vajszlói asztalos, Gyarmati János munkáját dicséri. A karzatot növénymintás kazetták fedik. A mellvéd középső kazettáját a reformáció klasszikus szimbóluma, a két kehely díszíti. Egyszerű, szépen megmunkált, úri szövéssel díszített papszék és szószék található a templom középső részén.

Hazafelé Pécs felé indult a buszunk és a nap zárásaként a csapat a pécsi plázában egy órát lazított.

Sok új ismerettel, szép emlékekkel és képekkel tértünk vissza Csurgóra. Öröm volt

számunkra, hogy megismerhettük a kultúránk, múltunk egy fontos szeletét.

Zsíros Ádám 11. A osztályos tanuló beszámolója

2017. október 11

"Tök jó délutánt" tartottunk a Kisiskolában

Óvodásokat és kisiskolásainkat hívtuk kézműveskedni a tanító nénikkel.

Célunk, hogy az iskolaválasztás előtt álló szülők gyermekeikkel betekinthesse az iskola életébe, megismerkedhesse az itt dolgozó tanítókkal, láthassák az intézmény környezetét.

Iskolában jártunk, sütőtököt ettünk, sütőtököt ettünk, meleg teát ittunk.

Legközelebb is szeretettel várunk Minden Kedves Kisgyermeket Szülőjével együtt!!!

2017. október 13-14.

Kálvin-konferencia a Csokonaiban.

A Reformáció 500. évében, iskolánk alapításának 225. évfordulóját ünnepelve nagyszabású rendezvényt szerveztünk. A két napra tervezett programok sokszínűen igyekeztek felkelteni kicsik és nagyok érdeklődését. Az első nap délelőttjén, három helyszínen, korosztályok szerint előadások zajlottak, majd 10 órakor a Csokonai Közösségi Házban találkozott iskolánk közössége, ahová horvát vendégeink is megérkeztek. A rendezvényt követően iskolánkban a Violáné Bakonyi Ibolya tanárnő által összeállított „Ez kész krimi!” című, a reformáció korát idéző kiállítást néztük meg az énekkar dalait hallgatva. Közös ebéd után a délutánt aktív kikapcsolódással, tánccházal, valamint kézilabda edzőmérkőzésen való részvétellel tölthetjük. Másnap állomásokat rendeztünk be Csurgó nevezetes pontjain, ahol játékos feladatokkal gazdagítottuk diákjaink tudását, miközben városnéző kirándulásban is részünk lehetett.

2017. október 18.

Gólyaavatót szervezett a 11. évfolyam az 5. és a 9. osztály számára

Mint minden évben, az új diákokat az idén is beavatással fogadtuk a Csokonai-sok nagy családjába.

"Ebben az évben jöttem az iskolába új gólyaként. Az előző iskolámban már részt vettem egy gólyaavatón, de hála a remek szervezésnek, ez sokkal jobb volt. Sok, rendkívül vicces, érdekes feladatot kaptunk. A legtöbb feladatban részt vettem. Számomra mégis a legnagyobb élmény az volt, hogy én lettem a gólyakirály 2017-ben, amit nagy büszkeséggel viselek." Marton Oliver, 9. osztályos tanuló bejegyzése.

"Sok éve járok már gólyaavatóra, de így is nagy érdekesség volt számomra az avató megszervezésében való segítség. Gykezünk az osztállyal a legviccesebb feladatokat összeállítani. Természetesen figyeltünk arra, hogy senki ne érezze ezt személyeskedésnek. A visszajelzések alapján sikerült remek hangulatot varázsolnunk. Több gólyával is beszéltem az avató után, ők is nagyon élveztek az egészet." Zsíros Ádám, 11/A osztályos tanuló bejegyzése.

2017. október 24.

Rendhagyó történelemóra a Csokonaiban

Vendégünk volt Dr. Varjú László és Dr. Molnár István, akik egykor iskolánk tanulói voltak. Ők diákként Csurgón éltek át 1956. október 23-át. Emlékeiket idézték, meséltek nekünk a múltból. Mindketten a mai tanulóifjúság szívére helyezték, hogy a tudást minden mai tanuló tekintse értéknek, tegyen meg mindent annak megszerzéséért.

Megható volt az a tisztelet és szeretet, mellyel vendégeink volt iskolájuk felé fordultak.

2017. október 27.

Ünnepi istentisztelet a Reformáció 500. évfordulójának alkalmából

Ünnepi istentiszteleten vett részt iskolánk teljes közössége gyülekezeti tagokkal együtt a református templomban. Igét hirdetett dr. Hafenschner Károly, a Reformáció Emlékbizottság miniszteri biztosa, a Magyarországi Evangélikus Egyház zsinatának lelkes elnöke. Az iskola énekkarának szolgálata színesítette az ünnepet. Az istentisztelet után a Reformáció 500. évfordulójának alkalmából emléktábla avatásra került sor a Gimnáziumban, ahol avató beszédet mondott Nagy Csaba refor-

mátus lelkipásztor, a Somogyi Református Egyházmegye esperese.

Nem mi vagyunk azok, akik fenn tudnánk tartani az egyházat. A mi őseink sem voltak azok. De az utódaink sem lesznek azok. Hanem az volt, marad és lesz is az, aki ezt mondja: „Íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig!”

(Luther az antinomisták ellen, 1539)

Időszaki kiállítások a CSVMRG-ben:

Kazettás mennyezetek a magyarországi református templomokban Deák Zoltán tanár úr kiállítása

A festett kazettás mennyezetek a magyar népművészet és egyházi művészet szemet gyönyörködtető alkotásai a reneszánsz kora óta. A reformáció sok mindenben az ősi egyszerűséget hozta vissza a kereszténységbe. A templom mindig a közösség találkozásának a legfontosabb helyszíne volt, ezért a reformáció korában felvirágzott reneszánsz művészet fokozatosan helyet kapott a díszekben leegyszerűsödött református templomokban. Fokozatosan jelent meg például a fatáblafestészet, mely a karzat mellvédlapjait és a mennyezet kazettáit díszítette képekkel. Itáliában nemcsak a fejedelmeknek, a gazdag kereskedőknek és más polgároknak a lakóhelyét, hanem a társadalmi szervezetek épületeinek a díszítését formálta a korabeli reneszánsz művészet. A magyarországi kazettás mennyezetek igen szép példáit találjuk a Felső-Tisza-vidéken, Somogy megyében és Baranya megyében a Dráva mentén, Heves, Gömör, Borsod, Zemplén megye területén, de végig az egész Felvidéken és különösen gazdagon Erdélyben, Kalotaszegen. Az erdélyiek közül a két legrégebbi az ádamosi és a gőgváraljai festett kazettás famennyezet. A Felső Tisza vidékéről Gyügye és Csenegersima templomaiból, s Erdélyből Tancsról, Oklándról és Gelencéről ismerjük a legszebb példákat. A Kárpát-medencében még a mai, erősen leromlott állapotban is több kazettás mennyezet található, mint a maradék Európában összesen. Nálunk a máig egészben vagy részben fennmaradt kazettás mennyezetek száma a százas nagyságrendben (száz és ezer között) mozog, és egy-egy templomra átlagosan száz kazettát számíthatunk. A Kárpát-medencén belül a festett kazettás mennyezetek és az ún. „rokonemlékek” (karzattellvé-

dek, padelőlápok, szószékek és feljáróik oldallapjai) ábraanyaga nem egymástól elszigetelt motívumok önkényes válogatású és elrendezésű halmaza, hanem nagyon is célszerű és jól felismerhető-rekonstruálható rendszert alkot. Ez a rendszer mind alapvonalaiban, mind konkrét formaképleteiben igen nagymértékű egyöntetűséget mutat a Kárpát-medencén belül, az egymástól tetemes távolságra lévő helységek esetében is. A kazettás mennyezet figurális ábrázolásai között található égitestek: Hold, Nap; a nagyon gazdag növényi ábrázolások, tulipán, emellett állatmotívumok: pelikán, kétfejű sas, sárkány, kerub, külön kiemelendő a pünkösdre utaló szél megjelenítése vagy Noé bárkája. A fiait vérevel tápláló "pelikán" a református egyházművészet egyik leggyakrabban használt jelképe. Az önfeláldozó krisztusi szeretet megidézőjeként ismert elsősorban, bár jelentése eredetileg sokkal tágabb körű. Jézus Krisztusnak, mint az Igazság Napjának az évkörben a nyári napfordulón, a Rák havának kezdetén teljesebben ki a fényrel szorosan összefüggő tulajdonságai: a jóság, a szeretet és az ingyen kegyelem. Bereczki Zoltán lelkipásztor előadása nyomán.

EZ KÉSZ KRIMI! Violáné Bakonyi Ibolya tanárnő kiállítása

Ez kész krimi! – szoktuk mondani, amikor valami fordulat, izgalmas történetet hallunk. A reformáció 500 éves története is bővelkedik krimibe illő fordulatokkal: emberrablás, szökés, fegyveres fenyegetés, kínzás, fogságba vetés, csalás... Ezekből a krimi-epizódokból idéztünk fel néhányat – a Nagykönyvtár könyveinek segítségével, egyúttal felvillantva a reformáció történetének csomópontjait is. A kiállításból kiderül, miért rabolták el Luther Márton, mikor élt át Kálvin fegyveres fenyegetést, kik kínozták meg Szenczi Molnár Albertet, mit éltek át a gályarab prédikátorok. Megszámlálhatatlanul sokan szenvedtek a hitükért 500 év alatt – és sokan szenvednek szerte a világban ma is.

Füstösné Ábrahám Judit
igazgató

Kató néni szép élete Csurgón

Tiszteletet érdemlő életutak, tudás, bölcsesség és tapasztalat...Bár az ENSZ közgyűlése 1991-ben október 1-jét nyilvánította az idősök napjává, az elmúlt években már hazánkban is a teljes hónapot nekik szenteljük. Ilyenkor a természettel együtt egy kicsit mindannyian lelassítunk és nagyobb figyelmet fordítunk a körülöttünk, velünk élő idős társainknak. Ebben az időszakban számos olyan rendezvény van, amely – az idősök világnapjához kapcsolódva – a szépkorúak társadalomban betöltött szerepére igyekszik felhívni a figyelmet. Ebből az alkalomból Borsos Józsefné, volt védőnővel, ahogy szinte mindannyian ismerjük, Kató néniel beszélgettem.

Ha jól tudom, Kató néni nem csurgói származású...

- Én 1935-ben születtem, Szegváron, Csongrád megyében, de különben Derekegyházi volt az édesanyám, édesapám. Édesapám kovácmester, édesanyám pedig varrónő volt. Hárman voltunk testvérek, én vagyok a középső. De sajnos már csak én vagyok...

HOGY KERÜLT IDE CSURGÓRA?

- Amikor én végeztem, '55-ben, Szegeden, akkor még nem volt ilyen, hogy jelentkezek, hol szeretnék dolgozni, hanem ahova helyeztek, oda el kellett menni

és el kellett foglalni az állást. Másfél évig ott kellett maradni, csak ezután kaphattuk meg az oklevelünket. Ezt az időt le kellett tölteni, mert mi ingyen tanulhattunk az iskolában, ingyen lakhattunk a kollégiumban, sőt, még 300 ft körüli összeget is kaptunk az utazásra, hiszen sokat kellett villamossal járnunk a városba egyik kórháztól a másikig.

EZ AZT JELENTI, HOGY KATÓ NÉNI SZEGEDEN VÉGEZTE EL A VÉDŐNŐ-KÉPZŐT?

- Igen, 1955. július 30.-án végeztem.

HOGYAN JUTOTT ESZÉBE EGY KOVÁCMESTER ÉS EGY VARRÓNŐ

LÁNYÁNAK, HOGY EZT A SZAKMÁT VÁLASSZA?

- Megmondom őszintén, a nővéremmel együtt – két és fél évvel volt nálam idősebb - nem volt semmi elképzelésünk, hogy hova tanuljunk tovább, de volt egy fiatal védőnő, aki akkor került oda, és az Ő tanácsára jelentkeztünk. Mindkettőnket fel is vettek, habár én még akkor nem töltöttem be a tizennyolcat.

ÁLTALÁNOS ISKOLA UTÁN EGYBŐL A VÉDŐNŐKÉPZŐBE MENT?

- Igen, ott végeztem el a két és fél évet. 75 – en voltunk. Ki volt adva, hogy melyik megyébe hány személy mehet, és már minden nevet felolvastak, hogy kit hova helyeznek, csak az én nevemet nem mondták. Engem Csongrád megyébe vártak, mert volt ismerősöm, és Mindszinten tartottak fenn nekem egy helyet. Az ottani doktor bácsi nagyon szeretett engem, így beírt a képzőbe, hogy had menjek haza egy megüresedett helyre. De hát sajnos - legalábbis akkor így gondoltam – elküldtek Somogyba, Csurgóra. Gondolhatod...19 évesen, felültem a vonatra, aztán azt sem tudtam, hogy a „Csurgót hol tették le”. Leszálltam a vonatról, ballagtam az úton, és akkor megláttam a feliratot: Bölcsőde...biztos emlékszel rá, régen a bölcsőde még a Tűzép mellett volt. Nagyon megörültem! Gondoltam, ez egy egészségügyi intézmény, hát bekéretőztem. Elmondtam, hogy ki vagyok, nagy szeretettel fogadtak, és ott is alhattam. Másnap a bölcsőde vezetőnője felkísért a Tanácsra, és így lassan rendeződött a sorsom.

HOL LAKOTT? KAPOTT SZOLGÁLATI LAKÁST?

- Hát először albérletben laktam, de fizették az albérletemet. Akkor az egészségház, a tanácsadó, a Széll doktor úrék

mostani lakása volt, mellette volt egy szoba, konyha, spádz, a védőnői lakás. Akkor a Károly doktor lakott benne. Aztán amikor kiürült ez a lakás, akkor oda-költöztem az albérletből.

EGY VÉDŐNŐ LÁTTA EL AKKOR AZ EGÉSZ TELEPÜLÉST?

- Mielőtt idejöttem, igen...aztán már ketten voltunk a Fischerné Útó Sári néniel. Én megkaptam a patikától (a jelenlegi adós iroda) lefelé, felső Csurgó felé a területet, aztán utána kaptam még hozzá Szentát, Újmajort –valamikor ott egy nagy állattartó telep volt, sokan laktak ott - Zrínyi telepet, Ökörjárást, meg Pusztagátat. De gyalog ám! Tudod te, hogy jártunk? Nagy nehezen ki tudtunk menni az állomástól, az erdőn át, a cigánytelepen keresztül vezető kacskaringós úton ki Szentára, és onnan a bábaasszonnyal - mert akkor még voltak bábaasszonyok –bottal mentünk édes lányom végig. Az évek alatt hozzám került Porrog, Somogybükösd és Csurgónagymarton is.

KÉSŐBB MÁR BICIKLIVEL JÁRTÁK BE EZT AZ UTAT...

- Igen, én a legelső fizetésemből, meg az otthonról hozott pénzből biciklit vettem.

A SZÜLEIVEL, CSALÁDJÁVAL, HOGY TUDTA TARTANI A KAPCSOLATOT?

- Eleinte csak levélben. De aztán később el tudtak jönni hozzám látogatóba. Aztán, mikor mi a férjemmel összeházasodtunk és tudtunk kocsit venni, akkor el-el is hoztuk őket. Volt, hogy egy évben ötször hazalátogattunk mi is.

VOLT OLYAN, HOGY JELEN VOLT EGY GYERMEK SZÜLETÉSÉNÉL? HISEN AKKOR MÉG NEM VOLT RITKA, HOGY AZ ASSZONYOK OTTHON SZÜLTÉK...

- Volt! Sőt volt, hogy én vezettem le a szülést! A szentai szőlőhegyben. Ez akkor volt, amikor betiltották a bábaasz-

szonyok működését, nem volt szabad hozzá nyúlniuk a szülő asszonyhoz. Ez az asszony nem ment be Nagyatádra –vonattal kellett volna bemennie. Már sokadik gyerekét hozta a világra. A Kovács doktor (Dr. Kovács Tamás édesapja) akkor éppen szabadságon volt, a Károly doktor volt a helyettese, de hát ő meg ment jobbra-balra...Így mi kimentünk az Annus néniel (bábaasszony), mert neki ugyan megvolt minden eszköz a táskájában, de nem használhatta. A doktortól kértünk egy ollót - nevetni fogsz - kövön, láb- bosba, a putri előtt kifőztük, és azzal vágtuk el a köldökzsinórt. Megmondom őszintén, nekünk két szülést kellett levezetni az iskolában, de hát ott állt mellettünk a bábaasszony, meg a doktorok...mondták, hogy így fordítsd, úgy fordítsd....akkor tudtam, de hát önállóan, egyedül nekiállni....nehéz dolog volt. A bába néni végig ott állt mellettem és a végére aztán a Károly doktor is odaért.

MI VOLT AKKOR A VÉDŐNŐK FELADATA?

- Hát édesem, hat éves korig látogatni kellett a csecsemőket, mert akkor még nem volt kötelező az óvoda. Aztán hozzám tartoztak a TBC betegek is (akkor nagyon sok volt).

TBC? NEM CSAK A KISEBB TELEPÜLÉSEKEN, CSURGÓN IS VOLT?

- Igen! Mentünk akkor a tüdőgondozóba, ott adták nekünk a címeiket, hogy hol van TBC-s és nekünk oda kellett kimennünk, meg kellett látogatnunk és be kellett róla számolnunk.

NEM FÉLTÉK, HOGY ELKAPJÁK EL A BETEGSÉGET?

- Nem, hála istennek soha nem kaptuk el. Habár nekem 16 éves koromban volt egy beszűrődésem, és légmell-kezelést kaptam. De szerencsére azóta sincs velem semmi gond. A TBC-seken kívül még a venereásokkal és a

lueszesekkel (nemi betegség) is foglakoztunk. Ők jártak be ellenőrzésekre, injekciókra. Úgy-hogy mi tisztában voltunk azzal, hogy ki a „rendes”, és ki nem...

PERSZE NEM CSAK EZÉRT, DE VÉDŐNŐI HIVATÁST TEKINTHETJÜK EGY BIZALMI ÁLLÁSNAK?

- Igen, feltétlenül, hiszen a munkánk során beleláltunk, látunk a családok életébe, a titoktartás nagyon fontos eleme volt a munkánknak. Tudod, én soha nem mondtam tovább azt amit hallottam, láttam...ennél fontosabb volt, hogy az emberek megtiszteltek a bizalmukkal. Mert, ha az ember egyszer elveszíti a bizalmat, azt már soha nem lehet visszaszerezni, vagy csak nagyon nehezen. Nem volt nekem ezzel gondom soha...

MI TARTOZOTT MÉG A FELADATAIK KÖZÉ?

- Akkor még az orvosokkal is jártunk, mert jöttek a szemészetről, nézték a gyerekek szemét... és persze az iskolai ellátás is a feladataink közé tartozott. Eleinte csak kijártunk az iskolákba, aztán már kartonoztunk is. Külön nyilvántartást vezettünk a gyerekek fejlődéséről. Ez egy komoly feladat volt....Az utolsó tíz évemet, már csak, mint iskolavédőnő töltöttem. Az egész Dankó utca hozzám tartozott. Egyszer meg is akartak verni, mert tetűt találtam az egyik kisgyerek hajában.

A VÉDŐNŐI SZOLGÁLAT HELYE IS SOKSZOR VÁLTOZOTT AZ ÉVEK FOLYAMÁN...

- Hát először, ahogy már említettem a Basakuti utcában,

aztán később a tanács épületében kaptunk helyet. Voltunk az orvosi rendelő egyik, majd másik sarkában is, végül most egy nagyon szép, modern, felszerelt helyen dolgozhatnak a lányok az Egészségügyi Centrumban. Néha be-be megyek hozzájuk. A szívem visszahúz.

AKKOR IS BEHOZTÁK A SZÜLŐK A GYEREKEKET?

- Nem! Mindenhova mi jártunk ki. Illetve csak az oltásokra hozták be a szülők a gyerekeket. Akkor még úgy voltak az oltások, hogy nem mikor a gyerek betöltötte az adott évet, hanem mondjuk szeptember 25.-én és májusban egy napon oltottuk a gyerekeket. Hatalmas volt a tömeg, megértük a gyerekeket leoltani.

A KISMAMÁKKAL IS ÖNÖK FOGLALKOZTAK, KÍSÉRTÉK VÉGIG A TERHESSÉGÜKET...

- Volt, hogy 80 kismamám volt. Most annyira nem igyekeznek szülni a nők, nagyon eltolódott az szülő nők életkora.

HÁNY ÉVIG DOGOZOTT VÉDŐNŐKÉNT?

- 1955-1990-ig, azaz 45 évig... akkor mentem nyugdíjba.

AMIKOR IDE KERÜLT CSURGÓRA, FIATAL, EGVEDÜLÁLLÓ, A MAI SZOHASZNÁLATTAL ELVE-SZINGLI VOLT. MIYEN VOLT AKKOR A FIATALOK ÉLETE, HOL ISMERKEDTEK, TALÁLKOZHATTAK MÁSOKKAL?

- Tudod, itt a bölcsődében volt egy olyan jó kis társaság...voltak gondozónők, köztük olyanok, akik a kórházból ide voltak kihelyezve gyakorlatra, mi olyan jó viszonyba kerültünk egymással. Akkor általában minden szombaton volt buli, egy kis tánc a kultúrházban (jelenlegi CBA bolt helyén), ahol a Jóska bácsi engem felkért táncolni... hát így kezdődött...azóta is táncolunk egymással. Bár az elején, mikor idejöttem, még úgy gondoltam, hogy ha letelik a másfél

év hazamegyek, de ez közben megváltozott. Maradtam...Nem bántam meg! Semmi gondom nem volt. Hála istennek olyan jó embert kaptam, akire mindig lehetett és lehet is számítani. Született két gyerekünk, egy fiú és egy lány, van négy unokánk, három dédunokánk, és boldogan várjuk a negyediket.

Van-e olyan a családban, aki az ön hivatását választotta?

- A Borsos Brigi, a férjem testvére az unokája, aki jelenleg a csurgói Védőnői Szolgálat védőnője.

A hosszú éveken át kifejtett szakmai tevékenységét elismerve 2015-ben a Védőnők Napja alkalmából Gyémánt Oklevelet kapott az Emberi Erőforrások Minisztériumától.

- Igen, Budapesten volt a rendezvény, amelyre sajnos nem tudtam elmenni, de az oklevelet és a Magyar Örökség kitűzött, kipoztázták részemre.

Védőnői végzettségének 60 éves évfordulóján, Szegeden azonban jelen volt.

- Igen, erre az alkalomra, névre szóló meghívót kaptam a Szegedi Tudományegyetem Egészségtudományi és Szociális Képzési Karának dékánjától. Amikor mi végeztünk, 55-ben, egy virágcsokorral sétáltunk végig a parkban. Most, amikor a 60 éves évfordulót ünnepeltük, a talárba, nyakláncba felöltözött ma-

gas titulusú emberek között, az első sorból egy vörös szőnyegen végigvonulva, egyenként szólítottak bennünket, kezet fogtak velünk és kaptunk egy gyönyörű virágcsokrot...mint a ballagásunkon. Nagyon meghatározó és felemelő élmény volt, hogy ennyi év után így értékelték bennünket. Utána egy fogadáson vehettünk részt.

Egy éve Nagyatádon a volt kolléganői is köszöntötték.

- Igen, a Járási Védőnői Szolgálatnál is elismerték és megköszönték a munkámat.

Hogyan telnek a nyugdíjas évek?

- Vártuk már...szükségük volt a gyerekeknek, unokáinknak ránk, nagyszülőkre. Sokszor már csütörtök estétől az enyémekek voltak az unokák, mert a lányom iskolába járt. Nagyon szeretem őket. Egy csoda végignézni, ahogy szülővé válnak!

Kató néni boldogan, nagy szeretettel mutatja a családi fotókat tartalmazó kis albumot, amelyet gyerekeitől, unokáitól kaptak férjével a 60. házassági évfordulójukra. Minden lényeges pillanat, minden szép emlék benne van! A beszélgetés Kató néniel nekem is múlt idézés volt, hiszen egy vagyok a sok csurgói gyerek közül, aki a kezei között cseperedett. Közben szinte újra gyerekeknek éreztem magam, s ez nem csak azért volt, mert néha így kezdte a mondatot: Tudod, édes lányom....Kató néni - remélem nem haragszik meg érte, hogy leírom - október közepén volt 82 éves! Isten éltesse és tartsa meg egészségben! Utolsó mondatát a fiatalabb nemzedéknek ajánlom: „Nagyon fontos, hogy a család összetartsa és segítse egymást!”

BV

A gyászban megszakad a szív...

Közeledik a halottak napja. A családok és a társadalom egyik legbensőségesebb ünnepe. Mindegyikünké, hiszen valamennyiünknek vannak halottai. Életünk csak velük lehet teljes, mert valaha (talán nem is olyan régen) ők is részei voltak. Az emlékezés és a kegyelet visz bennünket a temetőbe. A gyertyák fénye bevilágítja a lélek útjait. Értük lobog a gyertya és a mécsesek lángja. A hiányzókért. Rájuk emlékezünk a kegyelet napján, csendben megállva, imádkozva, lehajtott fejjel. Ez az ünnep és minden egyes évforduló felerősíti bennünk az elvesztettek iránti szeretetünket, emlékeinket. Róluk beszélni, gondolkodni nagyon nehéz, a halál

a lét legmagányosabb aktusa. Élet és halál, bárhogy tiltakozunk is ellene, nem választható szét. Most tele vannak a temetők, hosszú sorok állnak a virágárusoknál. Az év más szakaszában viszont keveset beszélünk a gyásról és a gyászolókról.

Közel 2000 évig a keresztény embert otthon gyógyították, otthon született és otthon a családjá, barátai körében halt meg. Társadalmi előírás, hagyomány határozta meg, hogy ilyenkor mit kell tenni. A haldokló felvette az utolsó kenetet, elbúcsúzott, bocsánatot kért és megbocsájtott, mérlegelte és értékelté életútját. Mindig tudta mi után mi következik, hiszen minden egy megszokott rítus szerint történt. Mint ahogy a halált követő tevékenységeknek is megvolt a maga rendje: ravatalozás, siratás, virrasztás, temetés. A halál békés volt és családias. Hitt a lélek hallhatatlanságában, bízott az Istenben. A temető a templomok kertjében volt, a falu közepén, könnyen megközelíthető, jól látható helyen. A változás Mária Teréziával kezdődött el. 1955-ben meghozott elrendelésében a temetőket szétválasztotta a templomoktól, ezzel azok kiszorultak a települések szélére. A polgáriasodással, az orvosi szemlélettel és a higiénia elterjedésével a betegeket kórházakban ápolták, kórházakban születtek, és kórházakban - sokszor távol a családtól - haltak meg. Rendelettel tiltották meg, hogy a halottat, ha otthon érte a halál, a temetésig háznál tartsák (16 órán belül el kellett, hogy szállítsák). Így alakult ki a ravatolozóból való temetés. Vállalatok vették át a temetés lebonyolítását, üzleti lett, ami valaha rítus volt. Pedig ez egy olyan folyamat volt, ami mind a haldoklót, mind az őt elvesztőket segítette. Ma a fiatalág bálványozása történik: könnyedén élni, döntéseket nem hozni

vagy könnyedén felcserélni, a lehető legtöbb élvezetet megélni, magunkat állandóan fiatalítani – s közben mindent, ami a halálra emlékeztet, azt eldugni. A betegséget, az öregedést, a halált.

Mára nyoma veszett a gyászskultúrának, sőt gyászolni már egyáltalán nem divat: ma azt tartjuk erősnek, aki hamar túl tudja magát tenni a gyászon, és arra törekszik, hogy mihamarabb túllépjen a veszteségen. Magyarországon a gyászolók szervezett támogatása nem bevett szokás. Pedig a hozzátartozókat elvesztő embereknek nagy szüksége lenne a segítségre. Tudomásul kell venni, hogy a gyászon nem lehet gyorsan túlesni.

A gyászoló leggyakrabban öt fázison megy át, amíg képes lesz fel feldolgozni a gyászt.

1. Tagadás és izoláció

A gyászolók ilyenkor érzelmileg benuznak és kiüresedettek érzik magukat, de jellemző rendkívül sok érzelmeltörése is. Több esetben előfordulhat, hogy a gyászoló nem tud tisztán gondolkodni, beszélni, ami mások szemében közömbösségnek is tűnhet.

2. Harag

Az érzelmek feltörését düh, harag és mánia követi. A gyászoló közvetlen környezetében élők számára ezt a legnehezebb elviselni, mivel az érzelmek mindenkire kisugároznak. A gyászoló a felelősöket keresi, néha az elhunyt is dühösök, bár ezt nem vallják be maguknak. Előfordulhat az is, hogy magukat hibáztatják a halálesetért, ilyenkor büntudat is gyötri őket, különösen, ha nem ápoltak felhőtlen viszonyt az elhunyttal. Sokan megrekednek ebben a fázisban. Sok esetben testi tünetek is előfordulhatnak: étvágytalanság, álmatlanság, gyengeség, szédülés, mellkasi és emésztési problémák.

3. Alkudozás

A gyászoló az első fázisban, ha nem volt képes szembenézni a veszteséggel, és nem talált bűnöst a második fázisban, a harmadik szakaszban egyfajta egyezsége próbál jutni, ami talán késlelteti az elkerülhetlent. Ilyenkor mindenféle kérdések merülnek fel: ha idejében elvittük volna orvoshoz, ha más szakember véleményét is kikértem volna stb. Ezek mögöttes szándéka, hogy megvédjék a gyászolót a fájdalmas valóságtól.

4. Depresszió

Ebben a szakaszban már a tudatos emlékezés dominál, és előkerülnek a szép emlékek is. Csökken a gyász tüneteinek intenzitása, erősödik a racionális elfogadás. A több hónapon át tartó fázis során évfordulók alkalmával a tünetek újra fel erősödhetnek. Ez ugyanakkor az elfogadás állapotának előkészítése. A fázis akkor sikeres, ha a gyászoló képes elfogadni az elválást.

5. Elfogadás

Abban a pillanatban, amikor a veszteség már nem köti le a gyászoló minden pillanatát, megkezdődhet egy, a világhoz és önmagához fűződő új viszonynak a kialakítása. Ebben a szakaszban

a gyászoló emlékeiben tovább él ugyan az elhunyttal kapcsolatos múlt, de képes a normális életvitelre. Ismét tud örülni az élet szépségeinek, nem gyötri büntudat, vannak életcéljai és tervei azok megvalósítására. Megújulnak szociális kapcsolatai, elmúlnak a testi tünetek, megszűnik az érzelmi hullámvás. A gyászoló egy része lelkiekben gyengének, sebezhetőnek érezheti magát az öt szakasz után, míg mások megerősödve, számos tapasztalattal felvértezve zárják le a gyászt.

Most, így a halottak napja ünnepén, ha van módunk, menjünk ki a temetőbe, és gyűjtsünk gyertyát. Ha nem tehetjük, otthon emlékezzünk a gyertya fényénél, hiszen a lélek, velünk van mindenhol. Ha kell, ejtsünk pár könnycseppet azokért, akik már nem lehetnek velünk. És emlékezzünk szeretettel. Idézzünk fel érzéseket, öleléseket, szavakat, tetteket, mosolyokat. Vigyük ki gyermekeinket! Meséljünk azokról, kikért a gyertyát gyűjtjük, osszuk meg velük gondolatainkat, válaszoljunk legjobb tudásunk szerint kérdéseikre.

"...Nem azt akarom mondani, hogy szeretni kell a halált; az életet kell olyan egyértelműen, számítások és válogatás nélkül szeretni, hogy ez a szeretet természetesen, az élet részeként foglalja magába a halál szeretetét is, a halálát, mely az élet másik oldala"

Rilke

BV

Forrás:

1. Kárpáthy Ágnes: A Gyász szociológiája MTA Politikai Tudományok Intézete Etnoregionális Kutatóközpont Budapest, 2002.
2. Dr. Polcz Alaine: Ideje a meghalásnak Pont Kiadó, Budapest, 1998
3. Dr. Polcz Alaine: Élet és halál titkai http://www.lelkititkaink.hu/polcz_alaine_elet_es_halal_titkai.html
4. <http://filantropikum.com/a-gyasz-ot-szakasza/>
5. https://www.csaladinet.hu/hirek/eletmod/szulok_nagyszulok/19508/halottak_napjara

Csurgó és Környéke

Csurgó és Környéke - Közéleti és kulturális lap

Megjelenik: minden hónap negyedik hetében

Lapzárta: minden hónap 20-án!

Kiadja: IMCOM Marketing és Szolgáltató Bt.

Felelős kiadó: Szabó Balázs - ügyvezető

Levélcím: 8840 Csurgó, Kossuth L. u. 1.

Telefon: +36 30/480 2046

Email cím: csurgo.es.kornyeke@gmail.com

www.csurgo.hu/csurgoeskornyeke

Főszerkesztő: Szabó Balázs
Szerkesztők: Balogh Veronika, Ferletyák Zsannett, Ferletyák Márk, Vargáné Hegedűs Magdolna

Elérhetőek Csurgón az alábbi helyeken:

egyházak, általános iskolák, középiskolák, óvodák, Csokonai Közösségi Ház, Városi Könyvtár, Posta, Széchenyi téri újságos.

Küldjön hírt!

Juttassa el hozzánk észrevételét, osszon meg érdekességeket, küldjön híreket!

Levélcím: 8840 Csurgó, Kossuth L. u. 1.

Telefon: +36 30/480 2046

Email cím: csurgo.es.kornyeke@gmail.com

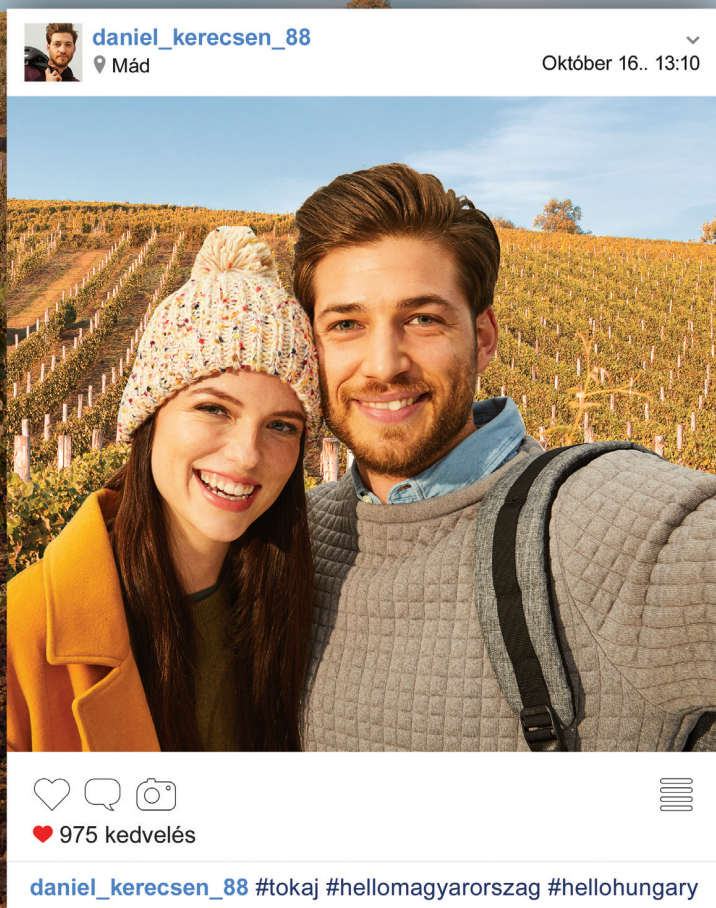
nka
Nemzeti Kulturális Alap

A Csurgó és Környéke Közéleti és kulturális lap 2017/10. száma a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával valósult meg.

ÁT KELL ÉLNEK, HOGY ELHIDD.

Az élmények nem érnek véget a nyárral. Magyarország sokkal többet tartogat annál, mint amennyi a fotókba belefér. Őszi bor- és gasztróélmények várnak országszerte! Indulj el, légy ott, éld át! Magyarország rád vár.

MÁD-TOKAJ-HEGYALJA

HELLOMAGYARORSZAG.HU